

A woman with dark hair adorned with a floral crown is shown in profile, lighting a small candle. She is wearing a light pink traditional Vietnamese áo dài with a floral design on the chest. In the foreground, a long row of lit candles in glass holders creates a warm, glowing atmosphere. The background is softly blurred, showing another person in the distance.

VÕ HỒNG

**Bông
hồng
cài áo**

**TÂN VĂN số 35
tháng 3 - 1971**

bông hồng cài áo

Võ Hồng

bông hồng cài áo

Võ Hồng

Bìa: *M. C. P*

Nguồn: *Thư viện Tiểu Lùn*

bông hồng cài áo

VÕ HỒNG

**TÂN VĂN số 35
tháng 3 năm 1971**

Sáng hôm nay, chúng tôi vào lớp được nửa giờ thì đoàn Thanh niên Phật tử kéo đến đóng cọc chằng dây chiếm nửa sân trường. Tiếp tới, họ chia nhau căng lều đóng trại.

Tôi thì thầm hỏi Nhung:

– Không nghỉ lễ mà sao họ cắm trại?

Nhung che miệng, – sợ thầy ngó thấy, – nói nhỏ:

– Ngày mai rằm tháng Bảy, lễ Vu Lan.

Tôi mừng quá: ngày mai được nghỉ lễ.

Những em thiếu nhi quần soóc xanh dương đậm, sơ mi xanh màu da trời tíu tít đóng cọc, chẳng dây theo lệnh của mấy anh huynh trưởng. Sau một giờ, họ đã hoàn thành hai dãy lều nhỏ thật gọn, thật xinh. Dãy nhà tôn ngày thường dùng làm chỗ để xe đạp, hôm nay được trang hoàng cũng thật thanh. Khi chuông rung ra chơi thì dãy nhà tôn đã biến thành phòng triển lãm. Họ kéo vải trắng chẳng làm phòng, họ phủ vải trắng lên hai dãy ghế dài để làm chỗ trưng bày sản phẩm triển lãm. Chúng tôi bắt chấp hàng dây neo to chẳng làm ranh giới, chúng tôi cứ chui luồn dưới dây để vào xem.

Buổi chiều, các em Oanh vũ mang những cái hộp lớn kèm với những giỏ hoa. Tiếng loa phóng thanh vang lạnh lạnh:

– Bông hồng cài áo! Mùa Vu Lan là mùa báo hiếu. Báo hiếu trước hết cho mẹ, cho cha rồi cho ông bà, tổ tiên. Ai vui mừng vì mẹ còn tại thế thì xin cài một đóa hoa hồng. Ai xót xa vì mẹ đã qua đời xin cài lên đóa hoa màu trắng. Nơi giỏ hoa này, xin các bạn chọn. Bạn vui lòng bỏ vào hộp một ít tiền mà bạn có dư. Tiền đó sẽ giúp cho cô nhi viện.

Chúng tôi nghe nói giúp cho cô nhi viện thì liền rủ nhau đi xuống sân. Hai em Oanh vũ tiến lại gần chúng tôi:

– Chị cần hoa hồng hay hoa trắng?

Nga nói:

– Hoa hồng.

Một em mỉm cười:

– Em xin chia nỗi mừng với chị.

Em thứ hai:

– Chị đưa hoa đây em cài lên áo cho chị.

Em bé đứng thấp nên Nga phải cong người xuống.

Đóa hoa xếp bằng lụa mỏng màu hồng tươi, cánh mượt trông mỹ miều như hoa thật. Khi hoa đã cài chắc lên áo, Nga mở nắm tay bỏ vào khe hộp một tờ giấy năm mươi đồng.

Phước Võ tiến tới chọn lấy ở trong giỏ một đóa hoa hồng. Mai đứng cạnh nói:

– Đưa tao găm giùm cho mày.

Và Phước Võ xếp nhỏ một tờ giấy bạc, — tôi không kịp thấy bao nhiêu, — nhét vào khe hộp. Tiếp theo là Xuân

Mai, Thu Lan và tôi. Đứa nào cũng cài hoa hồng. Tôi thầm cảm tạ Thượng đế đã bảo vệ một người mẹ cho mỗi đứa.

Từ nãy giờ con Vĩnh Hiệp cùng đi với chúng tôi nhưng nó chỉ đứng im lặng. Xuân quay hỏi nó: Vĩnh Hiệp, mày không cài một đóa hoa? Mai nhặt một đóa màu hồng trao cho nó. Nó cầm lên nhìn rồi bỏ xuống giỏ. Chúng tôi ngạc nhiên vì thái độ thiếu thiện chí đó. Cùng đi với nhau mà nó không chịu hòa đồng với chúng tôi. Nhưng lạ, nó không chịu rời tay ra khỏi giỏ. Rồi vào một lúc chúng tôi không ngờ nhất, nó cầm lên một đóa hoa trắng. Nó khẽ bảo Nga:

– Cài lên áo giùm cho mình.

Chúng tôi đều ngạc nhiên. Học chung với Vĩnh Hiệp hơn hai năm rồi mà chúng tôi không hề biết nó mất mẹ.

Nga cài hoa lên áo nó xong, nó xếp một tờ giấy một trăm đồng bỏ vào thùng. Chúng tôi tiếp tục đi nhưng ai nấy đều im lặng. Không biết nên nói cái gì, cái gì cũng dư, cũng vô ích. An ủi nó chẳng? Tôi không biết nên chọn lời nào. Đành im lặng vậy. Đến lúc đó tôi mới chợt biết: chia vui thật dễ dàng. Còn chia buồn.. Chuông rung, chúng tôi vào lớp học. Hai giờ Toán trôi qua. Chúng tôi được nghỉ ra chơi. Chuông lại rung, chúng tôi vào lớp trở lại. Còn một giờ này nữa, giờ chót của ngày hôm nay, giờ Hóa học. Thầy Khang tươi cười bước vào lớp. Chắc thầy vừa nói chuyện gì vui với các thầy khác ở ngoài văn phòng nên thầy còn giữ nụ cười. Chúng tôi đứng dậy chào, thầy đứng ở bàn chào lại. Tôi chợt thấy thầy nhìn chăm chăm chúng tôi, vẻ ngạc nhiên lộ trên nét mặt. Thầy để tắt nụ cười, thầy cho chúng tôi ngồi xuống. Hỏi

bài cũ, giảng bài mới, công việc tuần tự trôi qua. Bài mới giảng xong, còn chừng mười phút thì hết giờ, thầy chợt nói:

– Hôm nay các em cài hoa..

Nhiều cái miệng “ồ” lên một lượt.

– Dạ. Bông hồng cài áo, thầy.

Thầy gật đầu. Im lặng một giây, thầy nói:

– Tôi vui mừng thấy hoa màu hồng nở trên áo các em, và đau xót khi thấy một đóa hoa trắng. Trong lớp này hoa hồng nhiều mà hoa trắng chỉ có một.

Chúng tôi đưa mắt nhìn về Vĩnh Hiệp.

– Rất nhiều người chưa cài hoa. Nhất là con trai. Con trai đi học không có sẵn tiền đem theo nên không có hoa

để cài. Nếu tất cả đều cài thì tôi mong chỉ rệt một màu hồng. Hai, ba đóa hoa trắng trong một lớp đủ làm cho tâm hồn tôi u buồn. Tôi tha thiết muốn tất cả các em đều vui vẻ sung sướng, bởi nếu mất đi người mẹ thì ta không thể nào vui vẻ sung sướng được.

Khi thấy ngừng nói, Yến chồm người tới hỏi:

– Lát nữa thầy cũng cài hoa lên áo chó, thầy? Thầy cài màu gì?

Giọng thầy nói nhỏ lại:

– Màu trắng.

– ...

– ... Chắc những người lớn như tôi đa số phải cài màu trắng. Và như vậy thì màu hồng sẽ nổi bật lên, mọi người

sẽ bao vây để chúc tụng sự trường thọ phúc đức của mẫu thân người nào còn cài được đóa hoa hồng. Nhưng “Ngày của Mẹ » đặc biệt dành cho các em nhiều hơn. Bởi má các em còn sống và các em phải biểu lộ lòng hiếu.

Thằng Độ:

– Đi học nghèo mặt rệp, muốn ăn cà rem cũng xin tiền bà, muốn cúp tóc cũng xin tiền bà, muốn mua sách cũng đèo tiền bà, mình nghèo kiểu đó thì lấy tiền đâu mà mua quà mà báo hiếu cho bà?

Nghĩa giờ một ngón tay xin nói:

– Năm đệ thất có học bài « Báo hiếu cha mẹ » rồi. Học giỏi là báo hiếu. Vâng lời cha mẹ, giúp đỡ cha mẹ, thương yêu cha mẹ là báo hiếu.

Độ chống chế:

– Học trong bài là một chuyện, áp dụng thực tế ngoài đời là một chuyện. Nói như mày, ai nói không được?

Đúng là thằng Độ già miệng. Lại còn nói dóc nữa « Nói như mày ai nói không được »! Phải có thuộc bài thì mới nói được chớ. Đâu có dễ? Mà Độ thì chuyên môn cúp cua.

– Văn, thơ, nhạc, họa... đều ca ngợi người mẹ thầy nói tiếp. Ai cũng biết lòng mẹ là đại

[thiếu trang 138, 139]

Thầy dịu dàng nhìn.

– Số người bất hiếu không nhiều như em nghĩ đâu. Mà thường thì khi lớn lên

chúng ta bận rộn nhiều công việc, nhiều mối lo khiến ta không còn nhiều thì giờ để nghĩ đến mẹ, để trò chuyện âu yếm cùng mẹ, để săn sóc mẹ. Chính vì lẽ đó mà người ta bày ra « Ngày của Mẹ ». Nó nhắc nhở ta nhớ đến công lao của người đã mang nặng đẻ đau, người săn sóc bú mớm, người chăm nom từng li từng tí khi còn là một đứa bé măng sữa yếu đuối. Cha dẫu thương con nhưng không nặng tình bằng mẹ. Cha dẫu làm việc nhọc nhằn nhưng quán quít triu mến thì mẹ hơn hẳn cha.

Thầy ngừng nói, nhìn ra cửa sổ.

– Nước ta chưa qui định một “Ngày của Mẹ” chính thức. Nếu có thì ngày đó chúng ta đi học mang theo mỗi người một đóa hoa, hoa bằng giấy, bằng vải, bằng lụa, hay hoa thiết tùy ý. Vào đầu giờ buổi sáng, chúng ta sẽ tự mình gài lên

áo đóa hoa phù hợp với hoàn cảnh của mình, hoa màu hồng hay hoa màu trắng.

– Mình có thể lấy ngày Rằm tháng Bảy, – Ngọc nói.

– Tiếc thay, ngày đó lại là ngày lễ nghỉ... Ủ, ta có thể sắp xếp lại. Trong khi chờ đợi một ngày chính thức cho toàn quốc toàn dân thì ta tạm lấy ngày Mười bốn tháng Bảy Âm lịch. Phải đó, sang năm chúng ta sẽ cố gắng thực hiện thử. Các em sẽ thấy thêm thương thêm mến người bạn nào mang đóa hoa màu trắng. Chúng ta sẽ dồn tất cả tình yêu của mình cho người bạn không may đó.

Chuông reo bãi lớp đã từ lâu mà chúng tôi không bốn chồn đi về như mọi lần khác. Thầy nhìn xuống đồng hồ rồi bảo chúng tôi:

– Thôi, các em ra về. Thầy chúc các em một ngày lễ Vu Lan đầm ấm trong gia đình.

Chúng tôi rào rào xếp cặp đứng dậy lũ lượt ra khỏi lớp. Thầy đứng ở bàn nhìn theo và thấy ra sau cùng.

Trên đường về nhà, óc tôi cứ bị vẩn vương về những điều thầy vừa nói. Tôi thấy lòng tôi thương má tôi nhiều hơn ngày thường và tôi cứ muốn ba chân bốn cẳng đi về đến nhà cho thật mau. Đi qua đến khúc quẹo chót, tôi sốt ruột chạy ù về một mạch. Vừa đến cổng thì thấy má tôi đứng đó. Má hỏi:

– Sao hôm nay con về trễ?

– Đâu có? Con từ trường về thẳng nhà.

– Có trễ mà. Mọi lần, chiều thứ ba, đúng năm giờ bốn mươi phút con về tới nhà. Hôm nay trễ hơn mười phút, mẹ sốt ruột phải ra cổng chờ con.

– A, hôm nay thầy cho ra chậm mười phút.

Tôi muốn bi bô kể cho má nghe câu chuyện thầy vừa nói ở trường. Nhưng mà sao nhiều quá, hay quá tôi lộn xộn trong óc, tôi không biết bắt đầu nói cái gì và dùng lời gì để nói. Tôi đành ôm lưng má tôi mà nói rằng: “Má ơi, con thương má lắm, con thương má vô cùng, con thương...” Tôi lại bí, không biết nên nói thương má như thế nào. Tôi chỉ biết hôn thật dài, rõ dài lên lưng má tôi để thay cho lời nói.

